

**Zákonné limity pro podnikání
v oblasti veřejných zakázek**

Adéla Havlová

10.6.2010

Shrnutí prezentace

1. Novinky v zákoně o veřejných zakázkách
2. Trestné činy týkající se veřejných zakázek
3. Kartely ve veřejných zakázkách – „Bid rigging“

1. Novinky v zákoně o veřejných zakázkách (1/2)

Změny k posílení transparentnosti zadávacích řízení:

Novela ZVZ účinná od 1.1.2010 (zákon č. 417/2009 Sb.)

- Black-list – zákaz plnění veřejných zakázek, peněžité sankce až 10 mil. Kč, pouze na návrh (nikoli ex offo)
- Doplňování kvalifikace – bez omezení, právo zadavatele
- Námítky proti zadávacím podmínkám – lhůta 5 dnů od lhůty pro podání nabídek (dosud: obecná lhůta 15 dnů)
- Dobrovolné uveřejnění JŘBU a námitkové řízení
- Zákaz plnění ze smlouvy - vyslovuje UOHS ze tří zákonných důvodů (zejm. porušení blokační lhůty), pouze na návrh, podaný do 6 měsíců od podpisu smlouvy; u JŘBU lze minimalizovat riziko dobrovolným uveřejněním. UOHS zákaz neuloží, pokud zvláštní důvody veřejného zájmu vyžadují pokračování plnění smlouvy.
- Neplatnost smlouvy – pokud UOHS uložil zákaz plnění, platí smlouva za neplatnou ze zákona (otázka pravomoci soudu)

Novela nařízení vlády č. 77/2008 Sb.:

- Nové finanční limity – např. stavební práce: 125.451.000 Kč

1. Novinky v zákoně o veřejných zakázkách (2/2)

Novela ZVZ účinná od 15.9.2010 (zákon č. 179/2010 Sb.)

- Nové základní předpoklady uchazečů:
 - seznam společníků nebo členů, jde-li o právnickou osobu
 - seznam zaměstnanců nebo členů statutárních orgánů, kteří v posledních *třech* letech pracovali u zadavatele a byli v pozici s rozhodovací pravomocí pro rozhodování o veřejných zakázkách
 - akciové společnosti pouze s **akciemi na jméno** a aktuálním seznamem akcionářů
 - ❖ Prokazování black-listu i u subdodavatele
- Povinné zveřejňování nabídkových cen
- Bezpečnostní prověrky na straně zadavatele – zakázky nad 500 mil. Kč považovány za tzv. „citlivou činnost“ ve smyslu zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací

Další důležité změny:

- Předkládání prostých kopií dokumentů ke kvalifikaci
- Jistota ve formě pojištění záruky
- Lhůty a doručování prostřednictvím datových schránek
- Změny u rámcové smlouvy a u opcí
- Zrušení „kvazikoncesí“ (dopad na PPP projekty)

2. Trestné činy týkající se veřejných zakázek (1/2)

Zákon č. 40/2009 Sb., **trestní zákoník** („TZ“)

- Účinnost zákona od 1.1.2010
- Trestné činy výslovně spojené s veřejnými zakázkami – skupina *hospodářských trestných činů*
 - §248: **Porušení předpisů** o pravidlech hospodářské soutěže
 - §256: **Sjednání výhody** při zadání veřejné zakázky ...
 - §257: **Pletichy** při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži

speciální ustanovení zejm. k §331 - §333 TZ – *úplatkářství* – trestné činy přijetí úplatku, podplácení, nepřímého úplatkářství

2. Trestné činy týkající se veřejných zakázek (1/2)

Trestní odpovědnost

- Trestnou odpovědností mají pouze fyzické osoby (zatím...)
- Připravovaný návrh zákona předvídá trestní odpovědnost právnických osob, včetně možnosti zrušení společnosti coby sankce
- V současnosti odpovědnost konkrétních členů statutárního orgánu, popř. zaměstnanců

Tresty - dle závažnosti a přitěžujících okolností:

- Odnětí svobody od 3 měsíců do 8 let
- Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty
- Zákaz činnosti = dočasné vyřazení pachatele z možnosti zastávat a vykonávat určité zaměstnání, povolání a funkce

Dopad do zadávání veřejných zakázek

- základní kvalifikační kritéria splňuje dodavatel, který **nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin** ... přijímání úplatku, podplácení... (§53/1 písm. a) ...
- jde-li o *právníckou osobu*, musí tento předpoklad splňovat každý člen statutárního orgánu

3. Kartely ve veřejných zakázkách – „Bid rigging“ (1/2)

„Bid rigging“

- Dohody narušující hospodářskou soutěž - tzv. *hard-core kartely* = zakázané zákonem ZOHS bez výjimek
- obecná úprava dle §3 ZOHS, příslušnost UOHS – sekce hospodářská soutěž

Obvyklé typy tendrových kartelů

- **Rozdělení trhu** - soutěžitelé si rozdělí trh a dohodnou se nesoutěžit o určité zákazníky nebo v určitých geografických oblastech
- **Krycí nabídky** = krycí podávání nabídek k vytvoření zdání nefalšované soutěže, tj. podání konkurence neschopné nabídky (i) s cenou vyšší než nabídka určeného vítěze nebo (ii) která obsahuje neakceptovatelné podmínky
- **Utlumení nabídek** = jedna nebo více společností souhlasí s tím, že se nezúčastní zadávání nebo že stáhne dříve podanou nabídku, aby byla určena vítězná nabídka akceptována = omezení počtu nabídek pro konečné hodnocení
- **Rotace nabídek** = dohoda o střídání se na postu vítězného nabízejícího. Např.: přidělit zhruba stejnou peněžní hodnotu z určité skupiny kontraktů každé firmě nebo přidělit množství odpovídající velikosti každé společnosti

3. Kartely ve veřejných zakázkách – „Bid rigging“ (2/2)

Rozhodování o „Bid rigging“

- v **ČR**: projednáváno v několika případech, prokázáno jedenkrát – kartel PISU (II. Instance v roce 2007), pokuty celkem 941,881 mil. Kč; tč. soudní přezkum
- v **SR**: výstavba dálnice, uloženy pokuty (PMÚ) i **zákaz účasti ve veřejných zakázkách** (ÚVO) – napadeno dodavateli u soudu

Oprávnění ÚOHS při šetření zakázaných dohod

- Šetření v „obchodních prostorách“ soutěžitelů => zejm. oprávnění vstupovat do prostor, nahlížet do obchodních záznamů ve všech formách, pořizovat kopie a výpisy, pečeti prostory a skříně, požadovat od konkrétních osob součinnost a vysvětlení;
- se souhlasem soudu i v jiných prostorách (zejm. byty členů statutárních orgánů a zaměstnanců)

Sankce

Pokuty za porušení zákazu dohod: do 10 mil. Kč nebo 10 % ročního obratu

- **ZVZ** se na případy „**bid rigging**“ sám o sobě **neaplikuje**; pro postih s dopadem na účast ve veřejných zakázkách zatím není vytvořen právní rámec

**Havel &
Holásek**
advokátní kancelář

Děkuji Vám za pozornost.

Mgr. Adéla Havlová, LL.M.

HAVEL & HOLÁSEK s.r.o., advokátní kancelář

Týn 1049/3, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 895 950

Fax: +420 224 895 980

Hilleho 1843/6, 602 00 Brno

Tel: +420 545 423 420

Fax: +420 545 423 421

Zámecká 20, 702 00 Ostrava

Tel.: +420 596 110 300

Fax: +420 596 110 420

office@havelholasek.cz

www.havelholasek.cz